

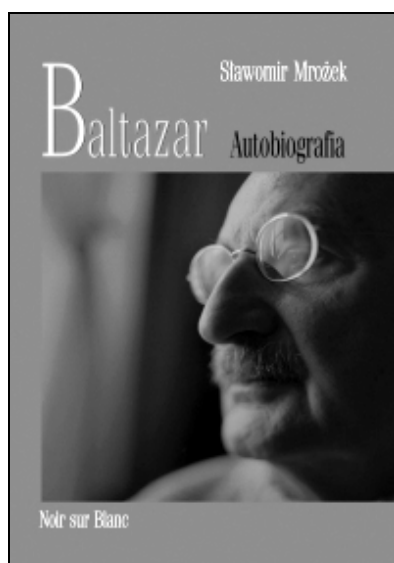
**Slawomir Mrozek. *Baltazar. Autobiografia.*
Oficyna literacka „Noir sur blanc“, 2006, 260 s.**

Славомир Мрожек е несъмнено една изключителна фигура в съвременната полска литература и култура. Прозаик, драматург, публицист, театрален критик, сценарист и режисьор – и винаги с едно привидно разбираемо, но често изпълнено с ирония отношение към света и неговите канонизирани от властта ценности.

В последната си книга обаче – *Балтазар. Автобиография*, Мрожек не следва досега утвърдения си стил на сатирик, донесъл му световна слава. През 2002 г. след тежък мозъчен удар Мрожек губи умението да си служи с езика – както да пише, така и да говори. А книгата е изключителна именно защото, от една страна, е художествено произведение, а от друга, се явява елемент от неговата терапия, целяща чрез творческия процес да го върне към живота.

През декември 2003 година по време на престоя си в Париж му се присънва необичаен сън, в който открива своето ново име – Балтазар. То не е обикновено, банално и лишено от смисъл. Семантиката му ни разкрива повелята „Нека Бог да запази живота му“, а то е свързано с последния владетел на Вавилон и с един от тримата влъхви от Новия завет. Навярно Мрожек приема новото име като символ на ново начало в своя живот. Начало, свързано със завръщането му в Полша, с болестта, с търсенето и откриването на своята нова идентичност.

Автобиографията се състои от две части, описващи събитията в живота му до 2005 г. Първата, много кратка, част е

„Казвам се Славомир Мрожек, но вследствие на обстоятелства, които се стекоха преди четири години в живота ми, моето ново име е значително по-кратко: Балтазар.

На 15 май 2002 г. преживях мозъчен удар, чийто резултат беше афазия. Афазията е частична или цялостна загуба на способността да си служиш с езика, причинена от увреждането на някои мозъчни структури. Когато възстанових говора си и направих опит да се върна към работа, госпожа магистър Беата Миколайко, която е логопед по професия, ми препоръча в рамките на провежданата тера-

свързана с Мексико и престоя му там от 1990 до 1996 година. В нея описва политическата ситуация в тази страна, която го принуждава да се завърне в Полша, да започне да се приспособява към вече чуждата му обстановка и да си зададе така необходимия и неизбежен въпрос: „Какво правя тук наистина?“ Във втората част авторът обстойно разкрива спомените от детството си, първите си дни в училище, отношенията с родителите си, описва окупацията, настроенията, обхванали Полша преди и след войната, разказва за повече от трийсетте години, прекарани извън родината. *Балтазар* е необикновена книга, защото е коренно различна от всичко, написано досега от Мрожек, тук стилът му е лишен от всякаква метафорика. Писателят представя реалността такава, каквато наистина е съществувала, такава, каквато е била, без да търси ефектна образност и без да използва стилистични фигури, често навлиза в детайли и обстоятелственост, като разкрива миналото, пречупено през призмата на собственото му светоусещане.

И не е ли тази книга свидетелство за чудотворната сила на Словото...

Мина Стойнова

тия да напиша нова книга. По време на писането паметта ми постепенно се възвръщаше. В резултат на това през септември 2005 г., когато завърших книгата, бях в състояние не само да си припомня значително повече събития, но също и да ги запиша.

Първата кратка част на книгата се отнася за Мексико. Става дума за това, да припомня на читателите какво се случи от 1990 до 1996 г. и какво описах в Дневник на завръщането. Втората част на книгата описва моя живот от детството чак до отпътуването ми от Полша.

Споменавам различни известни и по-малко известни личности, а също и различни ситуации, в които съм се намирал през живота си. Може да се окаже, че неволно съм променил някои факти и съм ги представил по различен начин, отколкото са били в действителност. В такъв случай моля читателите за извинение.“

Балтазар или Славомир Мрожек

Превод от полски:
Ива Христова